

**NUNARSUARM
TAMARM
PEQQUSERLU
UTEQARLUNI
ILUANAARNI
ARTARNERNUT
UUTTUUT
2025 KALAALLIT
NUNAAT**

TRANSPARENCY INTERNATIONAL GREENLAND PILLUGU NAATSUMIK

Transparency International eqeersaataavoq nunarsuarmi tamarmi siaruarsimalluni ataa-siinnavimmillu siunertaligaalluni: Nunarsuaq peqquserlulluni iluanaarniarfiunngitsaq. Nunarsuaq, politikki, inuussutissarsiorneq, innuttaasut aamma inuit ulluinnaat peqquserlulluni iluanaarniarfiunngitsaq. Nunarsuarmi tamarmi 100-it sinnerlugit immikkoortortaqqarfeqarpoq aammalu Berlinimi nunarsuaq tamakkerlugu allattoqqarfeqarput, iluanaarniarluni peqquserlunneq akiorniarlugu siunertartillu piviusunngortikkusullugu sorsuuteqartunik.

Transparency International Greenland 2011-imi pilersinneqarpoq. 2015-imiilli Transparency International Greenland Transparency Internationalimi tamakkiisumik 'chapter'-inngorpoq. Siulersuisut ukiut tamaasa ataatsimeersuarnerni ilaasortaniit toqqarneqartarput. Siulersuisut piimassutsiminnik suliaqartuupput, akissarsiaqarnatik aammalu Nuummi allattoqqarfeqqami ingerlatsisuullutik. Allattoqqarfeqqami peqquserlulluni iluanaarniararneq aammalu pissaanermik atornerluineq akiorniarneqartarput, ammasumillu ingerlatsineq annertusarniarneqartarluni. Suliassat ilagisarpaat innuttaasut peqquserlulluni iluanaarniararneq pillugu isummersuutaannik apersuilluni immersuisitsilluniluunniit misissuisarnerit, unalu misissugaq taakkununnga tunngaqqissaarpoq.

NASSUIAAT:

Peqquserlulluni iluanaarniararneq nassuiarneqartarpoq pissaanermik atornerluineq nammineq iluanaarnissaq siunertaralugu.

ILISARITITSINEQ TUNULIAQUTARLU

Peqquserlulluni iluanaarniarnerup aammalu pissaanermik atornerluinerup oqartussaaqataanissamat tatiginninneq suujunnaarsittarpa. Transparency International nunarsuarmi anguniagaqarpoq, inuiaqatigiit pisuussutaasa illersorneqarnissaat aammalu kikkut tamarmik iluaqutissaannik agguarneqassasut. Tamanna takorluugaannaagaluarpoq, nunarsuaq massakut aallaavigissagaanni, pissaanermik paarinnittut aalassaqqanerini aammalu inuit pisinnaatitaafiisa ilungersunartorsortinneqarnerini. Kisiannili anguniagarput attapparput. Nunarsuaq peqquserlulluni iluanaarniarfiunngitsaq aamma isumaqarpoq Kalaallit Nunaat taamaasiorfiunngitsaq. Transparency International Greenlandip (TIG) innersuussutigaa, siunertap anguniarnerani aqut tassaassasooq pissaanillit akisussaatinneri aammalu suliniutit inuiaqatigiinni ammanerunissamik siunertallit tapersorsornissaat.

Aalajangersimasumik naatsorsoqqissaarsinnaanngilarput, inuiaqatigiinni qanoq pissaanermik atornerluisoqartiginersooq aammalu peqquserlulluni iluanaarniat qanoq amerlatiginersut.

Peqquserlulluni iluanaarniarneq matoqqasumik ingerlanneqakkajuttarpoq ammasuunngisaannarlutillu. Transparency Internationalip peqquserlulluni iluanaarniarneq ima nassuiartarpa, tassaasooq **pissaanermik tatigineqartumik atornerluineq nammineq iluanaarnissaq kisiat eqqarsaatigalugu**. Akiliilluni peqquserlutsitsinerinnaanngilaq, kisiannili aamma eqqunngitsumik tunissuteqartarneq naleqqutinngitsumik iluanaartitsineq aammalu qanigisanik tunngavissaqanngitsumik salliuutitsineq. Suiassutsikkut immikkoortitsineq aamma peqquserlunnertut iluanaarniaataasinnaasut isigineqarsinnaavoq, assersuutigalugu inuk pissaanermik paarinnittoq pissaanini atornerlullugu atoqatigiinnissamat iliuuseqartitsiniarsarippat.

Global Corruption Barometer, nunarsuarmi peqquserlulluni iluanaarniarnermut uuttuummi innuttaasut peqquserlulluni iluanaarniarnermi aammalu pissaanermik atornerluinermit misigisaannik aammalu misilittagaannik apersorneqarput. Nunarsuaq tamakkerlugu misissuisarnerit 2003-miilli ingerlanneqartalerput. Kalaallit Nunaat misissuinermit 2016-imi 2020-imilu peqataavoq, taakkualu kingornani misissuinermit peqataaqqinnissarput sulissuti-gisimavarput, ineriartornerup malinnaaviginissaa pingaar-

tillugu. Nunarsuaq tamakkerlugu misissuineq ingerlanneqarsinnaasimangilaq tapiisartuniit tapertissinnaannginneq peqquataalluni. Taamaammat nunatsinni misissuinerup ingerlanneqarnera nuannaarutigaarput. Apeqqutit arfinillit malunnaatillit apeqqusiat akisassanut ilaatillugit nassiusuunneqarnikuupput, Ilisimatusarfiullu tamanna misissuineq ingerlannikuuaa¹. Kalaallit Nunaanni innuttaasut 900-nga-jaat misissuinermit peqataapput, nuna tamakkerlugu avannaaniit kujataanut, nunaqarfinniit illoqarfinniit aammalu ukioqatigiiaat assigiinngitsut peqataapput. Nuannaarutigersuaarparpullu, misissuinermit peqataasut Kalaallit Nunaanni innuttaasunut sinniisuulluarmata.

Iluanaarniarluni peqquserlunnginnissamat uuttuutit aallaavigai innuttaasut isumaat aammalu akiliuteqarluni peqquserlunniartarnernik misilittagaat, taamatullu peqquserlulluni iluanaarniartertut nunatsinni suliffeqarfinnut pingaarutilinnut tunngatillugu innuttaasut isummersuutaat. Misissuinerup takutippaa, innuttaasut ilisimasaat, qanoq peqquserlulluni iluanaarniarneq nalunaarutigineqarsinnaanersoq. Innuttaasut peqquserlullu iluanaarniarnermut isummerfigininerat TIG-imut sakkussaalluarpoq. Misissuinerup inernerit suleqqinnissatsinni atussavagut, qilanaaraarpullu inernerit pillugit oqalliseqqinnissaq.

TIG-ip pingaartippaa, politikerit innuttaasullu akornanni tatiginninneq annertuujussasooq. Taamaammat pitsanngorsaatisanik arlaqartunik siunnersuutissaqarput. Qupperneq 8-9 takuuk:

Misissuinermit akissuteqartunut piffissaqarfigigatsigut qujanaq aammalu adjunkt ph.d.-nngorniartumut Najaaraq Demand-Poortimut Ilisimatusarfimmeersumut suleqatigine-ranut qujanaq. Ilisimatusarfik paasissutissanik katersinermit ikiuutaavoq, kisiannili nalunaarusiap inernerit Transparency International Greenlandip nammineq pigai. Naggasiullugu minnerunngitsumillu Tips- aammalu Lottomiit aningaasaliisutitut qujanaq, misissuineq piviusunngortissinnaasimam-massuk.

Siulersuisut sinnerlugit
Inuk Lundblad, siulittaasooq

¹ *Adjunkt ph.d.-nngorniartooq Najaaraq Demand-Poort, Ilisimatusarfik*

AKISSUTEQARTUT

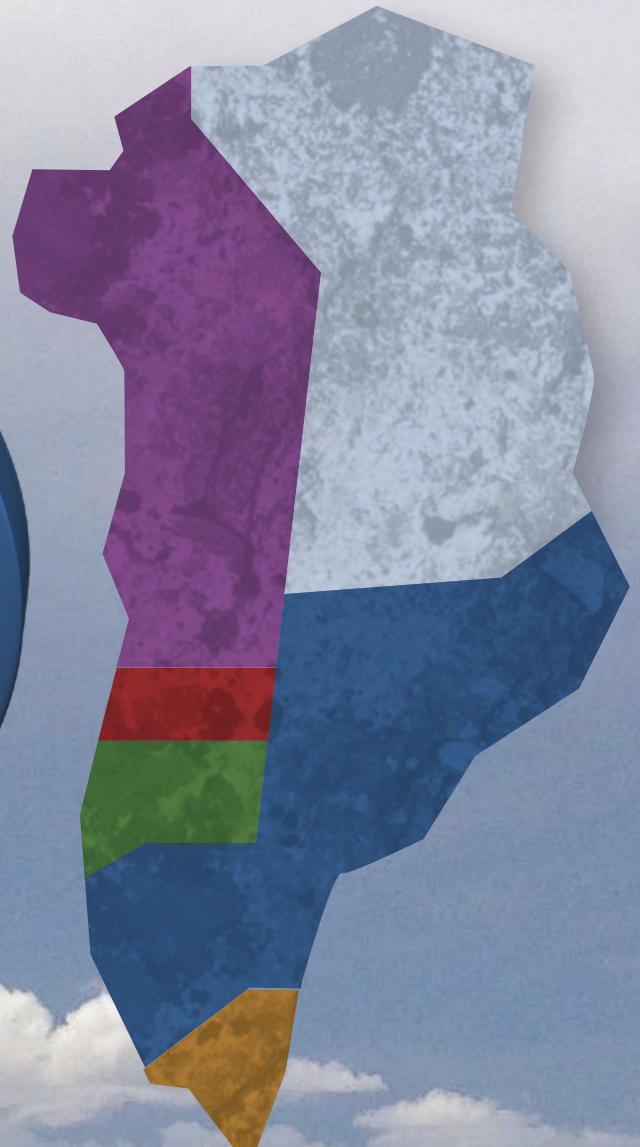
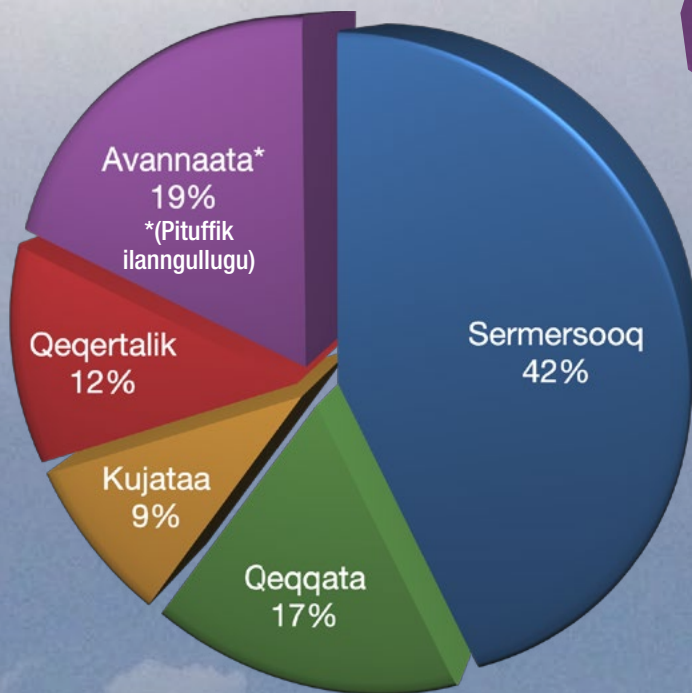
Paasissutissanik katersineq nittartakkakut/oqarua-suaat angallattakkakulluunniit akissuteqarnikkut katersorneqarput aammalu oqarasuaatikkut apersuisoqarluni. Adjunktip ph.d.-nngorniartup Najaaraq Demant-Poortip Ilimatusarfimmeersup oktoberimiit decemberimut 2025-imi misissuineq ingerlap-paa.

Akissuteqartut inuit allattorsimaffianniittut 4000-it allassimasut akornanni piarinaatsumik toqqakkat akornanni pissarsiarineqarput. Akissuteqartut misissuinissamut peqataanissaminut immikkut allagarsinneqarlutik qaaqquneqarput. Apeqqutinut akissuteqarneq allakkatigut utertsitsinikkut pisinnaavoq imaluunniit oqarasuaatikkut apersorneqarnikkut.

Akissuteqartut 866-it 15-85-inut ukiullit ilaanna-kortumik tamakkiisumilluunniit misissuinerlut akissuteqarput. Transparency International Greenlandip akissutit 839-it 18-85-inut ukiulinnit akissutigineqartut tiguaat, misissuinerlut siornatigut ingerlanneqarsimasunut naatsorsuussassaammata. Akissuteqartut paasissutissaannut immikkuutitaaraanni (suaassuseq, ukiut, najugaq aammalu inunngorfik) innuttaasut immikkuutaarnerinut assigunerat peqquutaalluni sinnisaalluarsinnaapput. Uani nalunaarusiami inernerit maluginiagassaalluartut kisitsisilersukkat kisimik takutinneqassapput.

Akissuteqartut apeqqutit kalaallisut, danskisut aammalu tuluttut pivaat, namminnerlu suut oqaatsit atorlugit akissuteqarnissartik toqqartarsimavaat.

KOMMUNIT

APEQQUTIT

1. Qanoq nalinginnaasumik tatiginnitsigivit, suleqatigiit suliaqarluartut aammalu ajunngitsumik pissusilersussasut, suliamik ingerlannerini?
Naalackersuisunut, Naalackersuisut atorfilittaannut, Inatsisartunut ilaasortanut, kommunimi qinikkanut, eqqartuussivinni sulisunut, polititini atorfilinnut aammalu sullifefarfinni aqutsisunut.
2. Qanoq ukunani pissaanermik atornerluinermik ajornartorsiortoqartigineranik ajornartorsiortoqartigisoraajuk? Politikerini, atorfilltani
3. Qanoq pitsaatigisumik imaluunniit pitsaanngitsigisumik oqartussat pissaanermik atornerluinermik akiuiniarnertik ingerlappaat?
4. Ilaat isumaqarput, peqquserlulluni iluanaarniarnertit/suliat pissaanermik atornerluinermut tunngasut

nalunaarutigineqanngisaannartartut. Illit misilittakkatit malillugit, suut peqqutaasoraagit suliat tamakka nalunaarutigineqartannginnerinut?

5. Peqquserlunnikkut iluanaarniarnermut atoqatiginninniarneq aamma ilaavoq, inuk pissaanermik tigumminnittoq (ilinniartitsisoq, pisortaq, sungiusaasoq assigisaaluunniit) pissaanini killissamik qaangiinermi atoqatiginninniarluni, piumangisamik attuuanninnermi, arnarniarfiginnilluni/anguterniarfiginnilluni, assigisaannilluunniit iliuuseqarsinnaavoq. Qanoq akulikitsigisumik nunatsinni tamakku pisarsoraagit?
6. Qanoq akulikitsigisumik imaluunniit nalunngisanniit tusarnikuuiuk, pisortani atorfilliup nassuerutigigaa arlaat pingaarnertinniarlugu – atoqatigiinnissamik periarfissisinaanappata?

SUIAASSUSEQ

ARNAT **ANGUTIT**

50%

50%

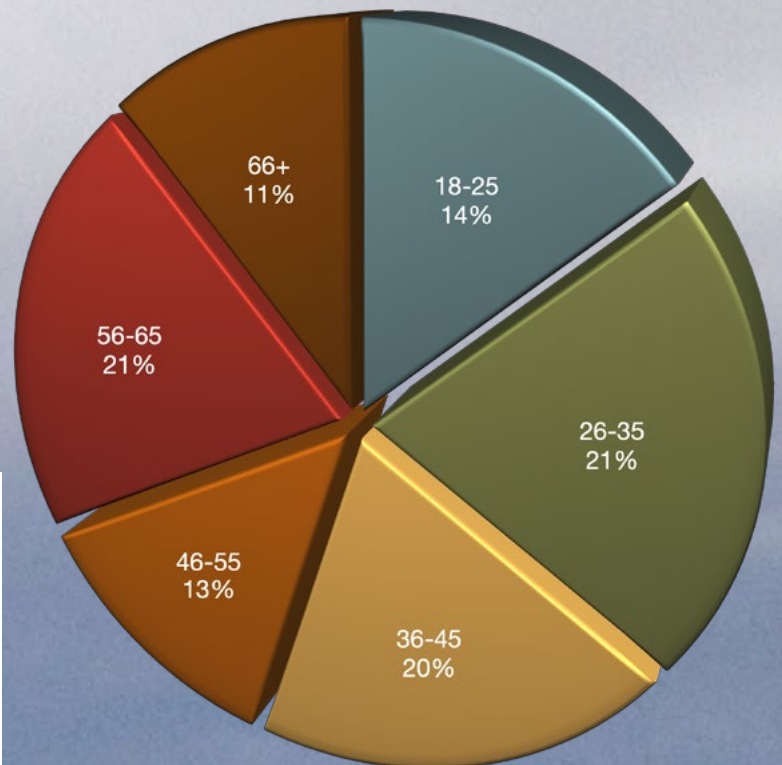
ILLOQARFIK/ NUNAQARFIK

ILLOQARFIK **NUNAQARFIK**
88% **12%**

Illoqarfik (piffiit 500-inik amerlanerusunik innuttallit)

Nunaqarfik (piffiit 500-inik ikinnerusunik innuttallit) + kommunit immikkoortiterneriniit allaanerusumiittut

UKIOQATIGIIAAT

INUUFFIK

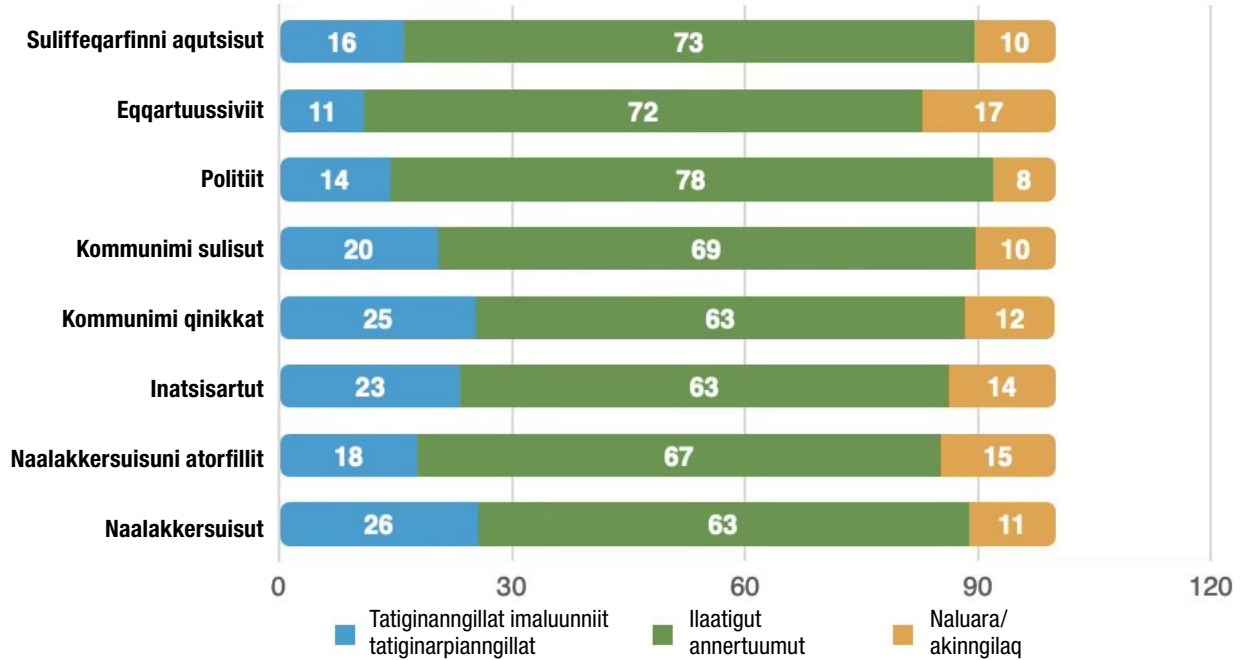
KALAALLIT NUNAANNI INUUSIMASUT 88%

KALAALLIT NUNAATA AVATAANI INUUSIMASUT 12%

PINGAARNERTUT INERNERIT:

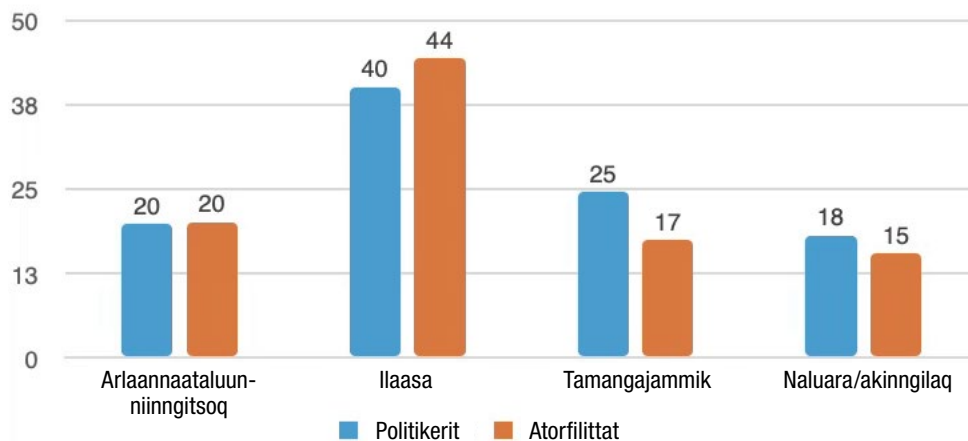
KALAALLIT INNUTTAASUI QANOQ ISUMAQARPAT?

SUSASSAQARTUNUT ASSIGIINNGITSUNUT TATIGINNINNEQ NIKERARPOQ. EQQARTUUSSIVINNI NAAPERTUILLUARTUMIK SULILLUARTOQARNERA TATIGINNINNERMIK ANNERPAAMIK TAAKKUNUNGA TUNNIUNNEQARPOQ.

PISSAANERMIK ATONERLUINEQ AJORNARTORSIUTERUJUSSUVOQ, AFFAI SINNERLUGIT ISUMAQARPAT

KIA PISSAANINI ATONERLUPPAA?

PISORTAT PISSAANERMIK ATORNERLUISOQARTILLUGU ILIUUSEQARLUARNEQ AJORPUT

29%-IT

isumaqarput
ajortoru-
jussuusoq

27%-IT

isumaqarput
ajorpallaanngitsoq

20%-IT

isumaqarput,
ajunngitsumik
ingerlasoqartoq

24%-IT

nalunerarlugu
akipput

PEQQUSERLULLUNI ILUANAARNIARTARNERUP NALUNAARUTIGINEQARTANNGINNERANUT PISSUTAASINNAASUT

25%-IT

ISUMAQARPUT, INUIT
IMMINNUT
ILISARISIMAVALLAARTUT

22%-IT

ISUMAQARPUT,
INUIT KINGUNISSAT
ERSISSUTIGISARAAT

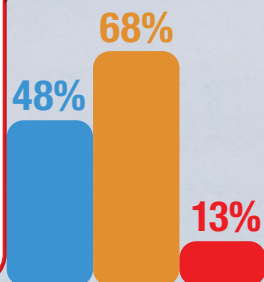
24%-IT

ISUMAQARPUT, INUIT
NALUGAAT,
PEQQUSERLULLUNI
ILUANAARNIARNEQ SUMUT
NALUNAARUTISSAANERSOQ

48%-it isumaqarput, inuit pissaanermik tigummisaqartut akulikitsumik atoqatiginninniarnermik siunertalimmik killissanik qaangiisartut

68%-it amminneq tusakaminnilluunniit ilisimangilaat, pisortani atorfilik pissaanini atornerlullugu atoqatiginninniarnermik siunertalimmik killissamik qaangiisoqarsimanersooq.

13%-it akissuteqarput misiginkuullugu imaluunniit akulikitsumik misigisarlugu killissamik qaangerniarneqarneq.

INERNERIT

POLITIKERINUT ATORFILITTANULLU TATIGINNINNEQ ANNIKINNERPAAVOQ

Apeqqummut, qanoq nalinginnaasumik tatiginnitsiginersut, suleqatigiit suliaqarluartut aammalu ajunngitsumik pissu-silersussasut, 63%-it akippit, tatiginnillutik tatiginnilluinarlutiluunniit Naalakkersuisunut, Inatsisartunut aammalu kommunimi qinikkanut. 25%-it tatiginninngillat imaluunniit tatiginnippiannngillat taakkununga pineqartunut.

Namminersorlutik oqartussani atorfilittanut aammalu kommunimi atorfilinnut tatiginninneq annertuneruvoq, tassami 67%-it Namminersorlutik oqartussanut aammalu 69%-it kommunimi atorfilinnut tatiginnitsigaat. 20%-erujussuit atorfilittanut tatiginninngillat imaluunniit tatiginnippiannngillat.

Politiinut tatiginninneq annertunerpaavoq, 78%-it tatiginnippit imaluunniit tatiginnerujussuarput. Eqqartuussivinnut imaluunniit suliffeqarfinni aqutsisunut tatiginnerujussuaq 72%-imiippoq, tatiginninnginnerlu 15%-imiilluni.

Kisitseqqissaarnermi akissutini assigiinngisitsisoqannigilaq, akissuteqartut ukiui, suiaassusaat imaluunniit sumi inunngorneri eqqarsaatigigaanni. Piffinni minnerni najugallit amerlanerulaat tatiginninnerupput.

Akissutit ukiut ingerlanerini nikissimapput (tabel quppernermi 10-miittoq takujuk). Politikerinut, Naalakkersuisunut aammalu Inatsisartunut kommuninullu tatiginninneq annertusisimavoq. TIG-ip tamanna siooranartoqartippaa, tassami 28%-it, 21%-it aammalu 29%-it qinikkanut tatiginninatillu imaluunniit tatiginnilaaginnarlutik inissisimammata.

TIG-ip innersuussutigaa, politikerit siunissami ammanerulissasut, aalajangiinerni ammasumik periuseqassasut aammalu innuttaasunik peqataatitsineq eqqaamasagaat.

PISSAANERMIK ATORNERLUINEQ AJORNARTORSIUTA AVOQ, KISIANNILIUNA KINA PISSAANERMIK ATORNERLUISOQ?

Pissaanermik atornerluineq innuttaasunut unammillernartutut misigineqartarpoq. Apeqqummut, qanoq annertutigisumik politikerit atorfilittallu akornanni pissaanermik atornerluisoqarneranik ajornartorsiortoqarnera ilimagaajuk, tassunga 65%-it akippit politikerit ilaasa pissaanertik atornerluttaraat, 25%-it isumaqarput, tamangajammik pissaanertik atornerluttaraat. Atorfilittanut kisitsisit annikinnerulaarput, uani 61%-it isumaqarmata ilaasa atornerluttaraat aammalu

25%-it tamangammik pissaanermik atornerluisartut.

Uani pingaaruteqarpoq maluginiassallugu, 20%-iinnaat eqqarsarmata, politikerit atorfilittallu pissaanermik atornerluisanngitsut. Kisitsisit taamaannerini eqqarsarnasinnaavoq innuttaasut pissaanermik atornerluineq nalinginnaasutut isigigaat.

TIG isumaqarpoq, politikerit tatiginninnermik pilersitsissagunik sulissutigisariaqaraat. Atorfilittatik ilanngullugit. Politikerit aammalu atorfilittat eqqarsaatigisariaqarpaattaaq, pisut pissaanermik atornerluiffiunngikkaluit taamak paasineqartarmata. Ammasumik ingerlatsinerup pissaanermik atornerluineq kisiat akiorsinnaammagu.

TIG-ip innersuussutigaa, ilisimasat, qaqugukkut pissaanermik atornerluinermik eqqartuisarnersugut, qanorlu iliorluni pissaanermik atornerluinermik pinaveersaartitsisoqarsinnaanersoq, inerisarneqarnerusariaqartut.

OQARTUSSAT PISSAANERMIK ATORNERLUINERMIK PINAVEERSAARTITSINERAT

20%-iinnaat isumaqarput, oqartussat pissaanermik atornerluineq pinaveersaartilluaraat. 56%-it isumaqarput ingerlalluunngitsoq imaluunniit ingerlalluualartoq. Uani malugini-agassavaoq apeqqummut akisut ikiliallanneri, akisut 700-it akornanni 218-it akissut 'nalua' toqqarpaat akinngilluaannarlutiluunniit. Apeqquut akinissaanut ajornakusoor-simavoq, TIG-ilu isumaqarpoq, misissoqqinneqartariaqartoq, pissaanermik atornerluinermik suliaqartarnerup qanoq iluarisimaarnartumik suliarinissaanut susoqaruni anguneqarsinnaassanersoq.

TIG-ip innersuussutigaa, Naalakkersuisut kommunimilu qinikkat tassunga atatillugu suliat pillugit innuttaasunut attaveqarnertik pitsannorsartariaqaraat. Oqaluttuaralugu, pissaanermik atornerluineq sunaanersoq aammalu inerteqqutaasoq nassuiaatigalugulu qanoq iloraanni pissaanermik atornerluineq pinaveersaartinneqarsinnaanersoq.

SOOQ PINERLULLUNI ILUANAARNIARTARNEQ NALUNAARUTIGINEQARTANNGINNERSOQ

839-it apeqquasiat akivaat, taakkuninngalu 214-it 'naluaamik' akippit uunga apeqqutigineqartumut, sooq pinerlulluni iluanaarniartarneq aammalu pissaanermik atornerluineq nalunaarutigineqartannginnersoq. Akissuteqartut tunngavigalugit ersarissorujussuvoq, akissuteqartut peqquas-

naasut pingasut akissutigimmasigit. Inuit imminnut nalunngippallaaramik (25%), inuit sumut nalunaarusiornissartik nalugamikku (24%) aammalu nalunaaruteqarunik kingunisai ersissutigimakkik (22%).

Cupperneq 11-mi tabelimi ukiuni assigiinngitsuni inernerit sanilliullugit takuneqarsinnaapput. Ajoraluartumik 2020-imi aammalu 2025-imi akissutit nikeriarujussuarsimangillat.

TIG isumaqarpoq, inuiaqatigiit ima aaqqissuussaammata najugaqatigiiaallutik "inuiaqatigiiaqqani", peqquserlulluni iluanaarniartarnernut nalunaaruteqarsinnaaneq toqqisisimanartoq periarfissaq pilersinneqartariaqartoq. Nalunaaruteqarneq iluaqutaasartoq tatiginernerulersartariaqarpoq. Tamakku pissutsit whistleblowerit (eqqunngitsumik ingerlasoqartillugu nalunaaruteqartartut) illersorneqarnissaat pillugit inatsisineereeraluarpoq, kisiannili inatsit taanna ilisimalluarneqarpassinngilaq – imaassinnaavorluuniit apeqqutunik akissuteqartut inatsisip ilanngutinngisai eqqarsaatigisimasinnaagaat. Atofeqartummi kisimik whistleblowerit illersorneqarsinnaammata.

Inuit nalunaaruteqarnerup kingunerisinnaasaat suli ersisutigisarpaat. Tamanna ima isumaqaannarsimavoq, inuit whistleblowerit illersorneqartarnerannut inatsisaat ilisimanngikkaat.

TIG-ip innersuussutigaa, whistleblowerinut inatsimmut paasititsiniaaneq aallartisarneqapallattariaqartoq.

SUIAASSUSEQ AALLAAVIGALUGU SALLIUTITSISARNEQ SIARUAQQAVOQ

2025-imi 574-iinnaat 839-it akissuteqartut akornanni una apeqqut akivaat "Qanoq akulikitsigisoraajuk, inuit pissaanermik paarinnittut pissaanertik atornerlullugu killissanik qaangiiniartarnerut". 839-it akissuteqartut akornanni 265-it 'naluaramik' imaluunniit apeqqut akinagu qaangiinnarlugu akipput.

Suiaassuseq aallaavigalugu salliutitsisarneq imaluunniit sextortion (assersuutigalugu assinik periarluni taakku siorasaarissutigalugit piumasamik piniartarneq) pinerlulluni iluanaarniartarnermut ilaavoq, inuup pissaanermik tigumminnipp pissaanini atornerlullugu killissamik qaangiiniarsarigaangat. Suiaassuseq aallaavigalugu salliutitsisarnermut tunngasut apeqqutit marluk apeqqutigineqarput. Uani maluginiagassaavoq, apeqqut siulleq 'siammasissuummat' aammalu kikkulluunniit inuit pissaanermik paarisqartut ataatsimoortillugit eqqarsaatigineqarmata (ilinniartitsisoq, pisortaq, sungiusaasoq assigisaaluunniit). Apeqqutip aapaata, pisortani sulisoq pivaa, inunnik salliutitaqarsinnaanera atoqatiginninniarneq siunertarlugu.

Apeqqutunik akissuteqartorpassuit taakku apeqqutit marluk akinngilaat. Apeqqummut siullermut 46%-it akinngilat aammalu apeqqutip aappaanut 41%-it akinatik. Akissuteqartuni takusinnaavarput 48%-it isumaqartut, atoqatiginninniarneq nalinginnaasumik imaluunniit nalinginnaasorujussuarmik pisartaq. Arnat amerlanerit taama pisoqartarneranik akipput (agguaqatigiisullugu 3,72 arnaniit, 3,29 angutiniit 1-miit 5-imut nalilersuineranni), Kalaallit Nunaani inuunikut amerlanerit Kalaallit Nunaata avataani inuunikunut sanilliullugu isumaqarput, taamaasiorneq nalinginnaasoq (3,55 Kalaallit Nunaani inuunikunut, 3,27 Kalaallit Nunaata avataani inuunikunut sanilliullugu -1-miit 5-imut nalilersuineranni). Akissutit ukiunut sumilu najugaqarnermut immikkoortitissagaanni immikkuullarissuteqangaangillat.

Apeqqut inuit pissaanermi tigummiartut pissaanertik atornerluttarneraat, akissuteqartut takutippaat taama isumaqartoqartoq. 52%-it akipput, nalinginnaasoq imaluunniit nalinginnaasorujussuusoq. 10%-iinnaat isumaqarput, qatutikkut imaluunniit pineq ajortoq.

Apeqqummut, illit qanoq akulikitsigisumik imaluunniit nalunngisavit pisortani atorfilimmiit atoqatiginiarneqartarnerut, 13%-it akipput, pinikuusoq imaluunniit arlaleriarluni pinikuusoq. 19%-it akipput pinikuusoq (1-miit 5-imut nalilersuinerminni, 1 pinikuunngisaannarpoq 5 akulikitsumik). Akisut pingajorarterutaat pinikuuneraapput.

TIG-ip paasivaa, suiaassuseq aallaavigalugu salliutitsiniartarneq ajornartorsiuterujussuummat. Naligiisitaanissamut immikkoortitsinnginnissamullu inatsit (naligiisitsinissamut inatsit¹) 2024-meersup ersarissarppaa, inerteqqutaasoq soorlu whistleblowerinut inatsit assigalugu taamaattoqartoq.

TIG-ip innersuussutigaa taakkununga inatsisip paasititsiniaassutigineqassasut. Suiaassuserlu pillugu salliutitsiniartarneq eqqartorneqalissasoq suliffeqarfinni tamani sulisut politikkiini ilanngunneqarluni pinaveersaartinneqarnissaa siunertarlugu.

¹ *Inatsisartut inatsisaat naligiisitaanissamut aammalu immikkoortitsinnginnissamut*

2016-IMIIT 2025-IMUT INERIARTORNEQ

Suliaqartunut aalajangersimasunut tatiginnineq piffissap ingerlanerani allangorsimavoq

Tabelimi ataaniittumi inuiaqatigiinni suleqatigiinni qitiusuni pissaaneqarnerup akissuteqartuniit taakkununga qanoq isumaqarnerat takuneqarsinnaavoq aammalu tamanna kisitsisinik sanilliussisinnaanermik pilersitsivoq. 2025-imi politikerit atorfilittallu kisiisa pillugit apequteqarpugut. Politikerit 2025-imi apequtini Naalakkersuisunut Inatsisartunullu kommunimilu qinikkanut immikkoortinneqarnikuunngillat, taamaammat kisitaa ataasiinnaat ataatsimoorfigaat.

Qanoq amerlatigisut peqquserlulluni iluanaarniarnermi/pissaanermilluunniit atornerluineri ilaansut 2016, 2020 aammalu 2025-imi. Procentinngorlugit.

	2016				2020				2025			
	Arlaannaanngitsorluunniit	Ilai	Tamanga-jammik	Naluara	Arlaannaanngitsorluunniit	Ilai	Tamanga-jammik	Naluara	Arlaannaanngitsorluunniit	Ilai	Tamanga-jammik	Naluara
Naalakkersuisut	10	49	22	18	7	53	16	24	19	41	25	25
Inatsisartunut ilaasortat	11	48	14	25	9	52	14	25	19	41	25	25
Kommunalimi qinikkat					20	36	8	36	20	36	8	36
Politiit	20	43	11	26	41	24	4	31				
Eqqartuussivinni sulisut	36	19	5	40	47	13	2	38				
Suliffeqarfinni aqutsisut	13	50	16	21	30	31	5	34				

Tabel: Sulilluartoqarnera naapertuilluartumillu pisoqarneranik tatiginnineq. Akissutit procentinngorlugit

	2020				2025			
	Arlaannaanngitsorluunniit	Ilai	Tamanga-jammik	Naluara	Arlaannaanngitsorluunniit	Ilai	Tamanga-jammik	Naluara
Naalakkersuisut atorfilittaallu	48	33	14	3				
Naalakkersuisut politikerit					26	30	33	11
Namminersorlutik oqartussani sulisut					18	30	37	15
Inatsisartuni ilaasortat	46	36	14	4	23	30	33	14
Kommunimi qinikkat sulisullu	32	36	27	5				
Kommunimi qinikkat					25	29	34	12
Kommunimi sulisut					20	32	37	11
Eqqartuussiviit	7	19	61	13	11	20	52	17
Politiit	12	24	60	4	14	25	53	8
Suliffeqarfinni aqutsisut	22	32	40	6	16	31	42	10

Oqartussat pinerlulluni iluanaarniarnermik akiuniarnerat ajunngitsutut nalinernerqanngilaq, ukiulli ingerlanerini pitsanngoriartoqarsimavoq. 2016-imi akisut 60%-ii isumaqarput, oqartussat pissaanermik atornerluineq iluamik iliuuseqarfigineq ajoraat. 2020-imi kisitsit 50%-imiippoq 2025-imilu 29%-imut appariarsimalluni.

SOOQ PINERLULLUNI ILUANAARNIARTARNEQ NALUNAARUTIGINEQARTANNGINNERSOQ

	2016	2020	2025
Inuit kingunissaannut soorassuteqarput	27%	28%	22%
Inuit naluaat, sumut nalunaaruteqassanerlutik	6%	25%	24%
Atorfillittat, nalunaaruteqarfissat, pinerlunniarlutik iluanaarniartarmata	20%	4%	4%
Allanngortoqarunnangimmat	4%	7%	12%
Inuit imminnut ilisimavallaaramik		21%	25%
Pinerlullu iluanaarniartarneq nalinginnaasuummat / kikkut tamarmik taamaaliortarmata	3%	3%	3%

SUIAASSUSEQ PILLUGU SALLIUTITSINIARTARNEQ, PISSAANEQ AAMMALU ILUANAARUTISSAT

Akissuteqartut, ima isumaqartut inuit pissaanermik tigummiqartut atoqatiginninniarnermut pissaanerminnik atornerluisartut, 2020-imi kisitsisiniit ikiliallassimapput. Kisiannili suli affapajaavisa taama iliortoqartartoq upperivaat.

2020-imi 2025-imilu apeqqummut atoqatiginninniartarnermut tunngasumut amerlasuut akissuteqanngillat.

Akissutit immikkoortinneri 2020-meersut allannertaqarput. 2025-imi 1-miit 5-imut nalilersugaapput.

	2020	2025
Qaqutikkut / (1 aamma 2)	11%	10%
Ilaatigut / (3)	36%	31%
Akulikitsumik / (4 aamma 5)	58%	52%

Pissaanermik tigumminnittut atoqatiginninniartarneq iluanaarutit atortaneraannut apeqqut, akissuteqartut pisarnerseq nalilersorpaat. 2020-imi 4%-ioriarluni 13%-imut qaffariarujussuarpoq, nalunaarsorneqarmat namminneq nalunngisaalluunniit pisortani sulisup atoqatiginninniarfigisimaneraat. 19%-it oqarput ilaanni tamanna pisartoq.

Akissutit immikkoortinneri 2020-meersut allannertaqarput. 2025-imi 1-miit 5-imut nalilersugaapput.

	2020	2025
Qaqutikkut / (1 aamma 2)	70%	68%
Ilaatigut / (3)	8%	19%
Akulikitsumik / (4 aamma 5)	4%	13%

MISISSUINEQ PILLUGU UAGUT ISUMARPAT

Transparency International Greenlandip ataani tulleriillutik allanneqarsimasut ukkatarineqarnissaat erseqqissarusup-paa:

- Akissuteqartut pingajorarterutaat politikerinut sulilluarnerannik naapertuilluartumillu iliortarnerannut tatigininnerat upperaata, pingajorarterutit allat tatiginninginnertik naqissuserpaat. Taamaammat ammasumik ingerlatsinissaq tatigininnermik annertusaanissamat pisariaqarsorinarpoq.
- Pissaanermik atorneqarluineq inuiaqatigiinni unammillernartuusut misigineqartarpoq. Tamanna ilungersunartumik tigusassaavoq. Pisariaqartinneqarpoq oqartussani pissaanermik atorneqarluinerup pisinnaanera ukkatarineqassasoq.
- Isumakulunnartoqarpoq, amerlasuut ilisimangikkaat, sumut nalunaaruteqarsinnaanerlutik. Akisullu akornanni sisamararterutaasa apeqquut tassunga tunngasoq akinngimmasuk. Nalunaaruteqarnissamat periarfissat (kimut, sumut, qanorlu) ilisimaneqartariaqarput aammalu inatsiseqartoq tamakku pillugit.
- Apeqquut atoqatiginninniarneq pissaaneq aallaavigalugu anguniarneqartarnersoq 2020-imi siullerpaamik apeqquutigineqarpoq. Akissutit 2020-imi 2025-amilu takutip-paat, ajornartorsiutitut isigineqarmat tamassumalu ajornartorsiutaanera millivallaarsimanngimmat. 52%-it akipput, isumaqarlutik inuk pissaanermik tigummialik amerlanertigut akulikitsumilluunniit pissaanini atorneqarlutaraa. Pingaaruteqarpoq, suaassuseq pillugu sallititsisarneq oqallisigineqassasoq, naligiisitaanissamat inatsit kinguneqarluartinneqassasoq aammalu sammisaq ileqqorissaarnissamat malittarisassani ilaassasoq, taamatullu pinerlulluni iluanaarnianniginnissami politikini.

TRANSPARENCY INTERNATIONAL GREENLANDIP INNERSUUSSUTIGAAUNA MISISSUINEQ TUNNGAVIGALUGU:

- Kalaallit Nunaata FN-ip pinerlulluni iluanaarniarnermut akiuiniarnermut isumaqatigiissutaa ilannguffigissagaa
- Kalaallit Nunaata pinerlulluni iluanaarniarnermut akiuiniarnermut pilersaarutitaassasoq
- Inatsisit aammalu naammagittaalliornissamut periarfisat innuttaasunut paasititsiniaassutigineqassasut
- Suliffeqarfiit suaassuseq pillugu salliutitsiniartarnej pillugu ukkataqalissasut, pinerlulluni iluanaarniarnermut akiuiniarnermi politikkit nutarterunikkit
- Naalackersuisut, Inatsisartut aammalu kommunimi qinikkat qanoq ilaasortanut kinguneqartitsisinnaanisamik aalajangersaallutik pilersitsissasut

Transparency International Greenland

info@transparency.gl

www.transparency.gl

Transparency International

www.transparency.org